

نقش واسطه‌ای خشونت زناشویی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با فرسودگی زناشویی در زنان متأهل

The mediating role of marital violence in the relation between dark personality traits and marital burnout in married women

Fatemeh Jafari Ezoj

Master's student in Family Counseling, Department of Psychology, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

Dr. Mohammad Ali Rahmani*

Assistant Professor, Department of Psychology, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

rahmanima20@gmail.com

فاطمه جعفری ازوج

دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، گروه روانشناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

دکتر محمدعلی رحمانی (نویسنده مسئول)

استادیار، گروه روانشناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

Abstract

This study was carried out on the mediating role of marital violence in the relationship between dark personality traits and marital burnout in married women. This research method was a descriptive correlation based on structural equation modeling. The statistical population consisted of married women referred to social emergency and counseling centers in Tonekabon City in 2022. The research sample was 300 married women who participated in this study using the convenience sampling method. Couple Burnout Measure (CBM) by Pines (1996), the Marital violence Questionnaire (CTS-2) by Straus et al (1996), and the Dark Personality Traits Questionnaire (SD3) by Jones and Paulhus (2014) were used to collect data. The research results indicate that the proposed model is suitable. Also, findings showed that the direct effect of dark personality traits on marital violence and marital burnout and marital violence on marital burnout was significant ($P < 0.05$). Finally, the results showed that the mediating role of marital violence between dark personality traits and marital burnout was substantial ($P < 0.05$). Based on research findings, it can be concluded that dark personality traits directly and through marital violence can affect marital burnout.

Keywords: Dark personality traits, Marital burnout, Marital violence, Married women.

چکیده

مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای خشونت زناشویی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با فرسودگی زناشویی در زنان متأهل انجام شد. این پژوهش توصیفی-همبستگی به روش مدلیایی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری پژوهش، تمامی زنان متأهل مراجعه‌کننده به مراکز بهزیستی و مشاوره شهر تنکابن در سال ۱۴۰۱ بودند. نمونه پژوهش ۲۷۸ نفر از زنان متأهل بودند که به روش در دسترس انتخاب شدند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از سنجش فرسودگی زناشویی (CBM) پاینز (۱۹۹۶)، پرسش‌نامه‌های تاکتیک‌های حل تعارض (CTS-2) استراس و همکاران (۱۹۹۶) و سه گانه تاریک شخصیت (SD3) جونز و پالهاوس (۲۰۱۴) استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد مدل پیشنهادی از برازش مطلوب برخوردار بوده است. همچنین نتایج نشان داد که اثر مستقیم صفات تاریک شخصیت بر خشونت زناشویی و فرسودگی زناشویی و خشونت زناشویی بر فرسودگی زناشویی معنادار بود ($P < 0.05$). در نهایت نتایج نشان داد که نقش میانجی خشونت زناشویی بین صفات تاریک شخصیت و فرسودگی زناشویی معنادار بود ($P < 0.05$). می‌توان نتیجه گرفت که صفات تاریک شخصیت به صورت مستقیم و به واسطه خشونت زناشویی می‌توانند بر فرسودگی زناشویی تأثیر داشته باشند.

واژه‌های کلیدی: صفات تاریک شخصیت، فرسودگی زناشویی، خشونت زناشویی، زنان متأهل.

مقدمه

خانواده از مهم‌ترین و ارزشمندترین نهاد در هر جامعه‌ای می‌باشد که در سال‌های اخیر دچار تغییرات عمده‌ای شده است (ژانگ^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). افراد از طریق خانواده وارد اجتماع می‌شوند، از این رو سلامت خانواده و وجود روابط سالم همواره از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ازدواج یکی از مهم‌ترین و چالش‌برانگیزترین رویدادها، در زندگی هر فرد محسوب می‌شود (سینا و همکاران، ۲۰۱۸). زوجین زندگی خود را با عشق شروع می‌کنند و هرگز به سرد شدن رابطه‌ای که با عشق آغاز کرده‌اند، فکر نمی‌کنند (دولاهایت^۲ و همکاران، ۲۰۱۹). در تحقیقی هاراسیمچوک^۳ و همکاران (۲۰۲۱) اعلام کردند زمانی که همسران در روابط نزدیک با هم قرار دارند هر کدام با خواسته‌ها و رویاهای خود وارد رابطه زوجی می‌شوند. هنگامی که این رویاها و انتظارات جای خود را به تجربیات پراسترس و چالش‌برانگیز می‌دهند، انرژی عشق از بین می‌رود، خشم و نفرت جایگزین رابطه عاشقانه شده و بر اثر کشمکش‌های مکرر و پناه بردن به سکوت به جای حل مشکلات، به تدریج زمینه فرسودگی زناشویی^۴ فراهم می‌شود (صفری‌نیا و همکاران، ۱۴۰۱).

فرسودگی زناشویی، حالتی از دلزگی عاطفی، جسمی و روانی است که باعث می‌شود عشق و رابطه صمیمانه به تدریج کم‌رنگ شده (پاینز، ۲۰۱۳) و زوجین علی‌رغم همه تلاش‌هایشان متوجه می‌شوند که شرایط موجود با آنچه که پیش از ازدواج از زندگی تصور می‌کردند، بسیار فاصله دارد (حاجلو و همکاران، ۱۴۰۱). بی‌توجهی به عواملی که منجر به فرسودگی زناشویی می‌شود، خسارات جبران‌ناپذیری را بر بنیان خانواده وارد می‌کند (صفری‌نیا و همکاران، ۱۴۰۱). فرسودگی زناشویی عموماً یک روند تدریجی است که با تخریب رابطه، آگاهی و توجه به مواردی که دیگر مانند اوایل زندگی برای زوجین خوشایند نیست، بوجود می‌آید و همچنین می‌تواند منجر به نتایج مخرب از جمله کاهش عزت نفس، از بین رفتن انگیزه، افسردگی و احساس شکست شود و همچنین فرسودگی می‌تواند شروع شکست در زندگی زوجین و در نهایت منجر به طلاق عاطفی شود (ریدل^۵ و همکاران، ۲۰۱۹). در این میان دلایل بسیاری در بروز فرسودگی زوجین نقش دارند، که در ادامه به بررسی آن‌ها پرداخته شده است.

عوامل محیطی، عاطفی و شخصیتی نقش موثری بر کیفیت رابطه زوجی دارند (هوبن^۶ و همکاران، ۲۰۱۷). بررسی رویکردهای صفت در روانشناسی شخصیت نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی بر روابط زوجین تاثیر به‌سزایی دارد (بشرپور، ۱۴۰۰). در دهه‌های اخیر، سه گانه تاریک شخصیت از جمله موضوعاتی بوده است که در روابط زوجی و خانواده مورد توجه پژوهشگران بوده است (پورمحسنی و همکاران، ۱۳۹۸)؛ این صفات شامل جامعه ستیزی^۷، ماکیاولیسم^۸ و خودشیفتگی^۹ می‌باشد (جونز و پولس^{۱۰}، ۲۰۱۴). افراد جامعه‌ستیز ویژگی‌هایی چون فقدان همدلی با دیگران، عدم احساس پشیمانی و ندامت از انجام اشتباهات مشخصه مهم آن‌ها است (ابل و برور^{۱۱}، ۲۰۱۴). خودشیفتگی دیگر ویژگی شخصیتی است که افراد با این خصیصه صفات خودبزرگ‌بینی، خودخواهی و عشق به خود در آن‌ها برجسته‌تر است (براد^{۱۲} و همکاران، ۲۰۲۰). ماکیاولیسم‌ها اغلب بدبین هستند و با سواستفاده از دیگران به دنبال ارضای نیازهای خود هستند (فاکس و رونی^{۱۳}، ۲۰۱۵؛ کوهن^{۱۴}، ۲۰۱۹). در همین راستا تحقیقات نشان می‌دهد بین صفات تاریک شخصیت و فرسودگی زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (پورمحسنی و همکاران، ۱۳۹۸). در تحقیقی شفیع و قمرانی (۱۳۹۶) نشان دادند که از بین سه مولفه تاریک شخصیت، خودشیفتگی بالاترین سهم را در پیش‌بینی فرسودگی زناشویی دارد. در مطالعات دیگر برهانی‌زاد و عبدی (۱۳۹۶) نشان دادند رابطه معکوس بین صمیمیت زناشویی با صفات تاریک شخصیت وجود دارد.

علاوه بر شخصیت افراد، تحقیقات قبلی نشان داده‌اند که خشونت زناشویی باعث بروز مشکلات روانشناختی، همچنین مشکلات بهزیستی برای زوجین شده و سلامت روان آن‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد (ژانگ^{۱۵} و همکاران، ۲۰۱۵). در سراسر جهان خشونت زناشویی بالاترین

1. Zhang
2. Dollahite
3. Harasymchuk
4. Marital Burnout
5. Riedel
6. Houben
7. psychopathy
8. machiavellism
9. narcissism
10. Jones
11. Abell
12. Brud
13. Fox & Roony
14. Koehn
15. Zhang

درصد خشونت خانگی را به خود اختصاص می‌دهد (کریم و همکاران ۲۰۲۱) همچنین، به هر گونه رفتار آزار دهنده از سوی همسر که سبب بروز آسیب جسمی، روانی و جنسی برای فرد مقابل شود، خشونت زناشویی گفته می‌شود (سازمان جهانی بهداشت، ۲۰۰۹). از طرفی احساس خشم و سرخوردگی از سوی همسر باعث کم‌رنگ شدن تعهد و عشق بین همسران و بروز فرسودگی زناشویی می‌شود (فرکلوس^۱، ۲۰۱۷). زمانی که رفتار یک شخص با انتظارات و توقعات طرف مقابل همخوانی نداشته باشد، خشم در روابط بوجود می‌آید (اسمیت^۲ و همکاران، ۲۰۱۹). مطالعات نشان می‌دهد همسرانی که خشونت زناشویی بالایی را در رابطه زوجی تجربه می‌کنند، مواردی چون عدم احساس عشق، دشواری‌های مالی و اخلاقی، کشمکش بر سر قدرت و عدم توانایی در مدیریت خشم و متعادل ساختن بین انتظارات غیرواقعی از انتظارات واقعی در زندگی‌شان وجود دارد (بابایی، ۱۳۹۷) و در نتیجه عدم رضایت زوجین منجر به فرسودگی زناشویی می‌شود (رفیعی سویری، ۱۴۰۱). پرخاشگری در روابط بین زوجین را خشونت زناشویی گویند که با نام‌های دیگری چون همسرآزاری، دیگرآزاری و شریک‌آزاری هم عنوان می‌شود (قاضی‌زاده و همکاران، ۱۳۹۷).

همچنین پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی بر پرخاشگری و خشم تاثیر دارد. مولفه‌های شخصیت الگوهای ثابتی هستند که بر احساسات، افکار و نحوه‌ی پاسخ افراد در شرایط و موقعیت‌های متفاوت تاثیر گذار هستند (تاگارت^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). همچنین مطالعات نشان می‌دهد صفات تاریک شخصیت با فرسودگی زناشویی (آیسل^۴، ۲۰۱۶)، بی‌ثباتی زناشویی (هی^۵ و همکاران، ۲۰۱۸) و خیانت زناشویی (بروئر^۶ و همکاران، ۲۰۱۵) همراه است. مطابق تحقیقات پیشین (هارن^۷ و همکاران، ۲۰۱۵) صفات تاریک با تعارضات بین همسران رابطه دارد و افراد به واسطه صفات تاریک شخصیتی و روش روبرو شدن با مسائل و مشکلات زندگی تاثیر متفاوتی را در پیش‌بینی دلزدگی زناشویی تجربه می‌کنند (نورحیاتی و همکاران، ۲۰۱۹).

کیفیت روابط زناشویی برای هر دو شریک عاطفی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است اما به نظر می‌رسد زنان بیشتر از مردان تحت تاثیر عوامل منفی مانند تعارضات و خشونت زناشویی قرار دارند (عمادی و همکاران، ۱۳۹۹). خشونت علیه زنان، یک پدیده اجتماعی پیچیده است که همراه با آسیب‌های روانی، فیزیکی و اخلاقی می‌باشد (لیت^۸ و همکاران، ۲۰۱۹) که اثرات کوتاه مدت و بلند مدت جدی بر سلامت جسمی و روانی زنان دارد (ساردینا^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۸)، بر این اساس پرداختن به موضوع خشونت در زنان متاهل و بررسی نقش آن بر فرسودگی آن‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است. تحقیقات نشان دادند که فرسودگی زناشویی موضوع مهمی در روابط زوجی می‌باشد که تحت تاثیر ویژگی‌های شخصیتی و خشونت می‌باشد. با توجه به اهمیت تاثیر صفات تاریک بر زندگی زناشویی و همچنین عدم وجود تحقیقات کافی در حوزه ارتباط فرسودگی زناشویی با صفات تاریک شخصیت و خشونت، مطالعه این عوامل را برجسته می‌سازد. با وجود مطالعات وسیعی که در حوزه ازدواج و روابط زوجین صورت گرفته به نقش واسطه‌ای خشونت بر فرسودگی زناشویی پرداخته نشده است که این خلاء پژوهشی زمینه شکل‌گیری تحقیق حاضر را دو چندان می‌کند. پژوهش پیش‌رو با هدف بررسی نقش واسطه‌ای خشونت زناشویی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با فرسودگی زناشویی در زنان متاهل انجام شد.

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی از نوع مدلیابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش، تمامی زنان متاهل مراجعه کننده به مراکز بهزیستی و مشاوره شهر تنکابن در سال ۱۴۰۱ بودند. حجم نمونه در این مطالعه به روش کلاین^{۱۱} (۲۰۱۱) با در نظر گرفتن احتمال ریزش، ۳۰۰ نفر برآورد شد. نمونه مورد نظر به روش در دسترس جمع‌آوری شد. طول دوران ازدواج به مدت حداقل یک‌سال، رضایت و علاقه جهت شرکت در پژوهش، عدم ابتلاء به مشکلات روانشناختی و دریافت خدمات مشاوره و روانپزشکی در هنگام تکمیل پرسشنامه‌ها به عنوان معیارهای ورود در نظر گرفته شد؛ همچنین عدم تکمیل و تکمیل ناقص پرسشنامه‌ها به عنوان معیار خروج در نظر

1. Faircloth
 2. Smith
 3. Taggart
 4. Uysal
 5. He
 6. Brewer
 7. Horan
 8. Leit
 10. Sardinha
 10. Kline

نقش واسطه‌ای خشونت زناشویی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با فرسودگی زناشویی در زنان متأهل
The mediating role of marital violence in the relation between dark personality traits and marital burnout in married women

گرفته شد. نمونه‌گیری به صورت حضوری در مراکز مشاوره انجام شد. پس از دریافت رضایت آگاهانه، پرسشنامه‌ها در اختیار افراد قرار داده شد و از آن‌ها درخواست شد به سوالات پاسخ دهند. همچنین در مورد رازداری و حفظ اطلاعات خصوصی به آن‌ها اطمینان داده شد. به منظور تحلیل داده‌ها از تحلیل معادلات ساختاری و نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۴ و Amos نسخه ۲۳ استفاده شد.

ابزار سنجش

سنجش فرسودگی زناشویی (CBM):^۱ این ابزار توسط پاینز^۲ (۱۹۹۶) به منظور اندازه‌گیری میزان فرسودگی زناشویی زوجین ابداع شد. پرسشنامه فرسودگی زناشویی شامل ۲۱ سوال بود که سه جز از پا افتادن عاطفی، خستگی جسمی و از پا افتادن روانی را شامل می‌شود. نمره‌گذاری این آزمون بر اساس طیف هفت درجه‌ای لیکرت از (هرگز=۱) تا (همیشه=۷) پاسخ داده می‌شود. دامنه نمرات بین ۱۴۷-۲۱ می‌باشد که حد پایین نمره ۲۱ است و نشانه پایین‌ترین حد فرسودگی زناشویی و بالا ترین نمره ۱۴۷ است که به معنی بیشترین میزان فرسودگی زناشویی است. همچنین سوال‌های (۳-۶-۱۹-۲۰) نمره‌گذاری معکوس دارند. ضریب پایایی این پرسشنامه به روش بازآزمایی در دوره‌های یک ماهه ۰/۸۹، دو ماهه ۰/۷۶ و چهار ماهه ۰/۶۶ گزارش شده است (پاینز، ۱۹۹۶ نقل از شفیع و قمرانی، ۱۳۹۶). در مطالعات خارجی (پاینز و نانز، ۲۰۰۳؛ لیز و لیز، ۲۰۰۱) ضریب پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای متغیرهای آن بین ۰/۸۴ و ۰/۹۰ گزارش کردند. روایی این پرسشنامه به روش واگرا با پرسشنامه هدمندی ۰/۶۵- محاسبه شد (پاینز، ۱۹۹۶، نقل از پاینز و نانز، ۲۰۰۳). در ایران ضریب پایایی این پرسشنامه را نویدی (۱۳۸۴) با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ محاسبه کرده و روایی واگرای آن را با استفاده از پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ، ۰/۴۰- گزارش کرده است. پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر به روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای مؤلفه‌های خستگی جسمی ۰/۷۸، از پا افتادن عاطفی ۰/۸۹ و از پا افتادن روانی ۰/۷۶ بدست آمد.

مقیاس تاکتیک‌های حل تعارض (CTS-2):^۳ فرم اصلی این مقیاس توسط استراس^۴ و همکاران (۱۹۹۶) تدوین شد. این نسخه شامل ۷۸ عبارت می‌باشد. که دارای پنج زیر مؤلفه آزار جنسی^۵ (۷ ماده)، آسیب^۶ (۶ ماده)، خشونت جسمی^۷ (۱۲ ماده)، خشونت روانی (۸ ماده) و مذاکره (۶ ماده) است. نمره‌گذاری آن بر اساس طیف ۶ درجه‌ای لیکرت (هرگز، در سال گذشته نبوده ولی قبل از آن بوده، ۱ بار در سال گذشته، ۲ بار در سال گذشته، ۳ الی ۵ بار در سال گذشته، ۶ الی ۱۰ بار در سال گذشته، ۱۱ الی ۲۰ بار در سال گذشته و بیش از ۲۰ بار در سال گذشته) است که تکرار انجام رفتارهای آزارگری نسبت به همسر را از دو جنبه اقدامات قربانی و اقدامات آزارگر در سال قبل مورد سنجش قرار می‌دهد. دامنه نمرات برای کل عبارات پرسشنامه بین صفر تا ۵۰۰ می‌باشد. در نسخه تجدید نظر شده آن زیر مقیاس‌های آسیب، مذاکره و خشونت روانی نسبت به سایر مقیاس‌ها از تحلیل عاملی بهتری برخوردار بودند و سایر مقیاس‌ها از تحلیل حذف شدند. استراس و همکاران (۱۹۹۶) برای بررسی پایایی این پرسشنامه ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۹ گزارش دادند و روایی واگرای این پرسشنامه با استفاده از پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ ۰/۵۳- گزارش شد. پناغی و همکاران (۱۳۹۰) در بررسی روایی واگرا و همگرایی این سازه نشان دادند که بین عامل خشونت روانی و حمله جسمانی همبستگی مثبت ۰/۳۸ گزارش شد که نشان می‌دهد این مقیاس از روایی همگرایی مناسب برخوردار است. برای بررسی پایایی این ابزار با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای فرم پرخاشگر به ترتیب برای زیرمقیاس خشونت روانی ۰/۶۶، حمله جسمانی ۰/۸۶ و مذاکره ۰/۷۷ گزارش شده است (پناغی و همکاران، ۱۳۹۰). ضریب آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۷۹ محاسبه شد.

پرسشنامه سه گانه تاریک شخصیت (SD3):^۸ این پرسشنامه توسط جونز^۹ و پالوس^{۱۰} (۲۰۱۴) طراحی شده و دارای ۲۷ عبارت و سه زیر مقیاس است. هر یک از خرده مقیاس‌ها دارای ۹ ماده است که ویژگی‌های شخصیتی سایکوپات، خودشیفته و ماکیاولیسم را مورد سنجش قرار می‌دهد. نمره‌گذاری این آزمون بر اساس طیف پنج درجه‌ای لیکرت از یک (کاملاً مخالفم) تا پنج (کاملاً موافقم) است. دامنه نمرات بین ۱ تا ۵ برای هر ماده می‌باشد. و سوالات ۱۱، ۱۵، ۱۷، ۲۰ و ۲۵ نمره‌گذاری معکوس دارند. جونز و پالوس (۲۰۱۴) در تحقیقی دامنه ضریب آلفای کرونباخ را برای زیر مؤلفه‌های این مقیاس سایکوپاتی ۰/۷۲، ماکیاولیسم ۰/۷۴ و خودشیفته ۰/۶۸ بدست

1. Couple Burnout Measure (CBM)
2. Pines
3. Revised Conflict Tactics Scale (CTS2)
4. Staus
5. Physical assault
6. injury
7. Physical
8. Short Dark Triad (SD3)
9. Jones
10. Paulhus

آوردند؛ همچنین روایی این پرسشنامه در نمونه خارجی به روش تحلیل عاملی اکتشافی بررسی شد که در مجموع سه عامل با بار عاملی بیش از ۰/۴۰ در مجموع ۶۳ درصد واریانس را تبیین کردند. امیری و یعقوبی (۱۳۹۵) ضرایب آلفای کرونباخ را برای زیر مقیاس‌های سایکوپاتی ۰/۶۹، ماکیاولیسم ۰/۷۱ و خودشیفتگی ۰/۸۲ گزارش دادند؛ نتیجه روایی ملاکی نشان داد که سه ویژگی شخصیت تاریک با مقیاس کوتاه تکانش دیگرآزاری همبستگی مثبت بین ۰/۶۷ الی ۰/۷۳ محاسبه شد. در این پژوهش ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب برای مؤلفه‌های ماکیاولیسم ۰/۷۳، خودشیفته ۰/۷۳ و سایکوپاتی ۰/۷۱ بدست آمد.

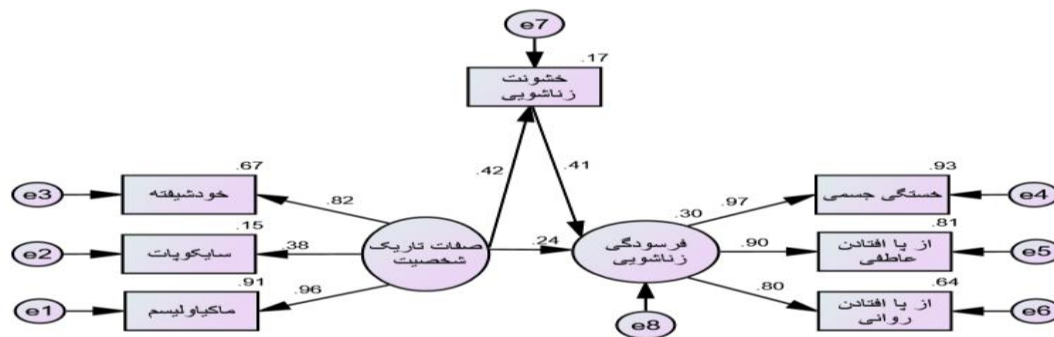
یافته‌ها

در این مطالعه ۳۰۰ نفر مشارکت داشتند، اما در نهایت ۲۷۸ پرسشنامه قابلیت تحلیل آماری داشت. میانگین و انحراف سنی مشارکت‌کنندگان ۳۱/۴±۱۲/۳۲ سال بود. ۱۶۵ نفر (۵۹ درصد) از شرکت‌کنندگان دارای فرزند بودند. ۱۷۳ نفر (۶۲ درصد) تحصیلات دیپلم و ۱۰۵ نفر (۳۷ درصد) دارای تحصیلات کارشناسی بودند. ۱۸۹ نفر (۶۷ درصد) خانه‌دار و ۸۹ نفر (۳۳ درصد) شاغل بودند. در ادامه در جدول ۱ اطلاعات توصیفی و ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرها ارائه شده است.

جدول ۱: آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و ضرایب همبستگی

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	۱	۲	۳	۴
۱- فرسودگی زناشویی	۶۷/۸۹	۲۱/۵۰	۰/۲۱۲	۰/۰۵۰	۱			
۲- ماکیاولیسم	۲۶/۴۷	۸/۶۷	-۰/۲۹۵	۰/۹۵۲	۰/۳۸۹**	۱		
۳- خودشیفته	۲۵/۵۴	۸/۱۱	-۰/۲۴۴	-۱/۰۲۴	۰/۳۰۵**	۰/۶۸۴**	۱	
۴- سایکوپاتی	۲۰/۰۳	۶/۴۶	۰/۷۰۷	۰/۰۲۴	۰/۴۴۹**	۰/۵۳۵**	۰/۲۸۶**	۱
۵- خشونت زناشویی	۹۰/۴۳	۲۵/۹۴	۱/۱۳۲	-۰/۰۸۰	۰/۴۹۹**	۰/۳۹۲**	۰/۳۲۲**	۰/۴۱۱**

در جدول ۱ بر اساس شاخص‌های کجی و کشیدگی نشان داده شد که داده‌ها دارای توزیع نرمال است، چرا که مقادیر کجی و کشیدگی متغیرها در محدوده ± 2 قرار دارد؛ برای این منظور جهت بررسی رابطه خطی بین متغیرها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد، نتایج نشان داد که بین فرسودگی زناشویی و شخصیت ماکیاولیسم ($I=۰/۳۸۹$)، خودشیفته ($I=۰/۳۰۵$) و سایکوپاتی ($I=۰/۴۴۹$) و خشونت زناشویی ($I=۰/۴۹۹$) رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($P<۰/۰۵$). جهت بررسی مدل نقش واسطه‌ای خشونت زناشویی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با فرسودگی زناشویی در زنان متاهل از آزمون تحلیل مسیر استفاده شد، پیش از اجرا نتایج نشان داد که دو پیش فرض استقلال خطاها و عدم هم‌خطی چندگانه برقرار است. نتایج نشان داد که آماره دوربین واتسون^۱ برابر با ۲/۰۵ و در دامنه مطلوبیت ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد و بیانگر استقلال باقی‌مانده‌ها است. همچنین هرچه مقدار تولرانس بیش‌تر (نزدیک به ۱) باشد، میزان هم‌خطی کمتر است؛ در این مطالعه میزان تولرانس برای متغیرهای پیش‌بین و میانجی ۰/۸۳۴ محاسبه شد که نشانگر وضعیت هم‌خطی مطلوب است. بر این اساس امکان اجرای آزمون‌های وابسته به رگرسیون وجود دارد. نتایج تحلیل مسیر مدل مفهومی پژوهش در شکل ۱ و جدول ۲ ارائه شده است.

شکل ۱: مدل عملیاتی پژوهش

نقش واسطه‌ای خشونت زناشویی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با فرسودگی زناشویی در زنان متأهل
The mediating role of marital violence in the relation between dark personality traits and marital burnout in married women

همانگونه که در شکل ۱ نشان داده می‌شود، متغیر خشونت زناشویی بین صفات تاریک شخصیت و فرسودگی زناشویی، نقش میانجی دارد و در مجموع این مدل، ۳۰ درصد از واریانس فرسودگی زناشویی را تبیین می‌کند. در ادامه در جدول ۲ نتایج اثرات مستقیم در مدل ارائه شده است.

جدول ۲: ضرایب مسیر مستقیم و معناداری سازه‌های مدل معادلات ساختاری

مسیر	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	CR	دامنه پایین ۹۵٪	دامنه بالا ۹۵٪	سطح معناداری
صفات تاریک شخصیت بر خشونت	۰/۴۱۷	۰/۰۴۹	۶/۶۸۴	۰/۳۳۱	۰/۴۹۳	۰/۰۰۱
صفات تاریک شخصیت بر فرسودگی	۰/۲۳۶	۰/۰۶۱	۳/۸۲۴	۰/۱۳۷	۰/۳۳۶	۰/۰۰۱
خشونت بر فرسودگی زناشویی	۰/۴۰۸	۰/۰۶۱	۶/۹۴۲	۰/۳۰۵	۰/۵۰۷	۰/۰۰۱

نتایج نشان داد که اثر مستقیم صفات تاریک شخصیت بر خشونت ($\beta = 0/417$) و فرسودگی زناشویی ($\beta = 0/236$) و خشونت زناشویی بر فرسودگی زناشویی ($\beta = 0/408$) معنادار بود ($P < 0/05$). در ادامه، نتایج تحلیل میانجی در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: اثرات میانجی مدل فرضی

مسیر	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	دامنه پایین ۹۵٪	دامنه بالا ۹۵٪	سطح معناداری
صفات تاریک -- خشونت -- فرسودگی زناشویی	۰/۱۷۰	۰/۰۳۰	۰/۱۲۶	۰/۲۲۵	۰/۰۰۱

نتایج نشان داد که نقش میانجی خشونت زناشویی بین صفات تاریک شخصیت و فرسودگی زناشویی ($\beta = 0/170$) معنادار بود ($P < 0/05$); در واقع متغیر خشونت زناشویی بین صفات تاریک شخصیت و فرسودگی زناشویی نقش میانجی جزئی دارد. در جدول ۴ شاخص‌های برازندگی مدل ارائه شده است.

جدول ۴: تحلیل عاملی تأییدی الگوهای اندازه‌گیری پژوهش

شاخص‌های برازش	CMIN	df	CMIN/DF	CFI	NFI	RMSEA
مدل پژوهش	۴۱/۴۹۶	۱۲	۳/۴۵۸	۰/۹۳۲	۰/۹۰۰	۰/۰۶۴
معیار تصمیم	$P > 0/05$	--	$CMIN/DF < 5$	$CFI > 0/9$	$CFI > 0/9$	$RMSEA < 0/08$

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد، شاخص‌های برازندگی حاصل از تحلیل عاملی تأییدی از برازش قابل قبول مدل اندازه‌گیری با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کنند ($\chi^2/df = 3/458$, $CFI = 0/932$ و $RMSEA = 0/064$). بر این اساس می‌توان گفت که مدل پیشنهادی از برازش مطلوب برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای خشونت زناشویی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با فرسودگی زناشویی در زنان متأهل انجام شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که صفات تاریک شخصیت به‌طور مستقیم بر فرسودگی زناشویی تأثیر دارد. این یافته با نتایج عبادی و بشرپور (۱۴۰۰)، یو^۱ و همکاران (۲۰۲۰)، هاتن^۲ و همکاران (۲۰۲۲) و مجاهد و همکاران (۲۰۲۲) همسو بود. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که افراد با ویژگی تاریک شخصیتی ماکیاولیسم دارای خصایصی چون فریبکاری احساسی، بهره‌کشی از دیگران، بی‌اعتنایی به اخلاقیات (پن^۳ و همکاران، ۲۰۱۸) و رفتارهای ظالمانه (هی و همکاران^۴، ۲۰۱۸) هستند. این صفت نامطلوب (ماکیاولگرایی) با برخی ویژگی‌های منفی مانند بی‌صدافتی، پرخاشجویی و ناخوشایندی در ارتباط است. همچنین، تعدادی از شاخص‌های پیش‌بینی‌کننده ازدواج کوتاه‌مدت ناشی از خشونت در رابطه زناشویی نیز با این صفت مرتبط هستند (هاتن و همکاران، ۲۰۲۲) که می‌تواند منجر به روابط دلسرد

1. Yue
2. Hun
3. Pen
4. He

کننده و در نهایت فرسودگی زناشویی شود. همچنین افراد با صفت جامعه‌ستیزی بالا دارای ویژگی‌هایی چون انتقام و پرخاشگری، عدم مسولیت‌پذیری، عدم احترام به دیگران هستند. افراد جامعه‌ستیز تمایل به داشتن روابط صمیمی، گرم و مسؤولانه در روابط زناشویی ندارند (کواک^۱ و همکاران، ۲۰۱۸). علاوه بر این بسیار زودرنج هستند و شخصیت آنها در روابط زناشویی پر از خشم، پر از تنش و احساس اندوه و پوچی است (گادفری^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). زودرنجی و پرخاشگری از طریق برخورد های فیزیکی در روابط مشاهده می‌شود (مجاهد و همکاران، ۲۰۲۲). استمرار سردی و بی‌مهری همراه با رفتار پرخاشگرانه باعث تداخل و در نهایت خستگی در رابطه زناشویی می‌شود (میرزایی جاهد و صابری، ۱۳۹۸). بنابراین با توجه به مطالب ذکر شده به جرات می‌توان بیان کرد که جامعه‌ستیزی می‌تواند پیامدهای منفی برای فرد و زندگی زناشویی‌اش به دنبال داشته باشد که منجر به خشونت زناشویی گردد و در نتیجه فرسودگی فرد را به همراه خواهد داشت. همچنین خودشیفتگی با ویژگی‌هایی مانند حق به جانی، سلطه تیزی و احساس کبر، خودنمایی، برتری و خودبزرگ‌بینی توصیف می‌شود (مجاهد و همکاران ۲۰۲۲). خود شیفتگی با پرخاشگری (بنارچی، ۲۰۲۰)، بهره‌کشی جنسی همراه با خشونت (روت ویلر^۳ و همکاران، ۲۰۲۱) رابطه مثبت و معنی دارد. بنابراین می‌توان گفت خودشیفتگی باعث تولید پاسخ‌های اجتماعی نامناسب می‌شود و چون منجر به کاهش روابط بین فردی شده بدین ترتیب از پاسخ‌های همدلانه جلوگیری می‌کند و با عدم توجه به دیگران و تمرکز بیش از حد بر خود و فقدان همدلی منتهی به فرسودگی زناشویی می‌شود که این یافته با نتیجه تحقیق قمرانی و شفیع (۱۳۹۵)، روت ویلر و همکاران (۲۰۲۱) همسو بود.

نتیجه دیگر نشان داد که صفات تاریک شخصیت به‌طور مستقیم بر خشونت زناشویی تاثیر دارد؛ نتیجه حاضر با مطالعات کیان و همکاران (۱۴۰۰)، جمشاد (۱۴۰۱)، بروگز^۴ (۲۰۲۲)، ناواس^۵ (۲۰۲۲)، و کایا^۶ (۲۰۲۳) همسو است. بین خصوصیات تاریک شخصیت، افرادی که تمایل به خودشیفتگی دارند، به دلیل داشتن منبع کنترل بیرونی شدت خشونت زناشویی آنها را افزایش می‌دهد. همچنین ماکیاولیسم به عنوان بعد دیگر شخصیت که به شکل ویژگی‌هایی چون انسان‌گريزانه، نبود همدلی و عاطفه، فریبکاری، دورویی و بدگمانی همراه است، بر این اساس وجود این‌گونه خصایص سبب همدلی پایین‌تر را نشان می‌دهد که از آسیب رساندن و اعمال خشونت ابایی ندارند (مک لارن^۷ و بست، ۲۰۱۳). از دیگر ابعاد تاریک شخصیت سایکوپات است که افراد با این خصلت شخصیتی با ویژگی‌هایی چون ستمگری و استثمارگری، بی‌رحمی و نداشتن عاطفه قادرند رفتارهای پرخطر علیه شریک عاطفی خود انجام دهند (آلپر^۸ و همکاران، ۲۰۲۱). بنابراین در تبیین یافته‌های فوق می‌توان گفت که هر چه میزان صفات تاریک در افراد بیشتر باشد، میزان خشونت نیز افزایش پیدا می‌کند.

همچنین نتیجه دیگر نشان داد که خشونت زناشویی به‌طور مستقیم بر فرسودگی زناشویی تاثیر دارد. نتیجه حاضر با مطالعات کوچکی امیرهنده (۱۳۹۶)، رفیعی سویری و همکاران (۱۴۰۱) و بایرن و همکاران^۹ (۲۰۲۱)، همسو بود. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت خشونت عملی است که فرد برای پیشبرد مقاصد خویش انجام می‌دهد که علاوه بر جنبه فیزیکی، شکل روانی آن که شامل فحاشی، به انزوا کشاندن، آزار و تجاوز جنسی می‌باشد موجب می‌گردد زانی که مکرر مورد خشونت واقع می‌شوند، ممکن است این خشونت را به خود نسبت دهند (شاکرمی و همکاران، ۱۴۰۱) و با هم جوشی با افکار منفی درباره خویش به‌جای شفقت با خویشتن به سرزنش خویش بپردازند (الساوالاک^{۱۰} ۲۰۱۹) و از درون احساس بی‌ارزشی کنند. با توجه به نتایج پژوهش‌ها می‌توان بیان کرد که خشونت علیه شریک صمیمی زندگی در سراسر جهان بسیار گسترده است و عوامل گوناگونی بر شدت و ضعف آن اثرگذار هستند بر اساس یافته‌های پژوهشی خشونت زناشویی به این دلیل که در حریم خصوصی افراد رخ می‌دهد از خشونت‌های دیگر متمایز است. خشونت زناشویی می‌تواند خشونت جسمانی، جنسی، هیجانی و یا روان شناختی را در برگیرد پژوهش‌ها نشان داده است خشونت در خانواده به سردی و بی‌انجامد و روابط بین همسران را سرد و بی‌روح می‌سازد و در پی آن عشق و صمیمیت بین زوجین کاسته می‌شود و سبب بروز فرسودگی زناشویی می‌شود.

در نهایت نتایج نشان داد که خشونت زناشویی نقش میانجی بین صفات تاریک شخصیت و فرسودگی دارد. این یافته موید ادبیات پیشین تجربی هاتن و همکاران (۲۰۲۲)، کریم و همکاران (۲۰۲۱) و الساواک (۲۰۱۹) می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که

5.Kavak
 6.Godfrey
 7.Rottweiler
 4. Bruges
 5. Nanas
 6. Kaya
 7. McLaren
 8. Alper
 9. Byerne
 10. Alsawalqa

ویژگی‌های شخصیتی همسران از جمله عواملی که می‌تواند بر روابط زوجین تاثیرگذار باشد. در مورد ارتباط بین صفات تاریک شخصیت و زندگی زناشویی مشخص شده است که شخصیت تاریک با خیانت به همسر (هاتن و همکاران ۲۰۲۲)، خشونت علیه همسر بنا بر جی^۱ (۲۰۲۰) و رفتارهای خارج از چارچوب همراه با خشونت در ارتباط است. بنابراین می‌توان گفت که امروزه به دنبال تعارضات شدید در رابطه زناشویی، زوجین دچار خشونت زناشویی علیه شریک عاطفی خود می‌شوند. همچنین این اقدامات خشونت‌آمیز که ناشی از نابرابری جنسیتی هستند، باعث آسیب و رنج جسمی، جنسی و روانی برای همسر می‌شود و می‌تواند در دراز مدت علاوه بر تاثیر منفی که بر زندگی زوجین دارد سبب بروز ناامیدی، افسردگی، عزت نفس پایین و رضایت پایین بیشتر می‌شود، چون فرد خود را دور از انتظارات و ایده‌آل‌های تعیین شده می‌بیند و دچار فرسودگی می‌گردد که بر عملکرد فرد تاثیر دارد.

در مجموع می‌توان نتیجه گرفت که صفات تاریک شخصیت با توجه به داشتن مشخصه‌های آسیب‌زایی همچون نبود همدلی، درک متقابل، ستمگری، عدم رعایت حقوق دیگران و ... می‌توانند به روابط بین زوجین آسیب وارد کنند. در این پژوهش نشان داده شد که صفات تاریک شخصیت می‌توانند منجر به فرسودگی زناشویی شوند و همچنین به واسطه افزایش خشونت زناشویی نیز می‌توانند بر میزان فرسودگی اثر بگذارند.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی روبرو بود که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به روش نمونه‌گیری دردسترس اشاره کرد. استفاده از پرسشنامه جهت جمع‌آوری داده‌ها به دلیل جنبه خودافشایی که دارد ممکن است افراد در پاسخگویی به سوالات دچار سوگیری شده باشند و نتایج را تحت تاثیر قرار دهند. حجم نمونه محدود و مختص به یک شهر و یک گروه از زنان متأهل از دیگر محدودیت‌های این تحقیق است که باعث عدم تعمیم‌پذیری آن به جامعه بزرگ‌تر است. بر این اساس پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آینده برای جلوگیری از سوءگیری‌های احتمالی از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود. همچنین پیشنهاد می‌شود پژوهشی با حضور دو گروه زنان متقاضی طلاق و زنان عادی در سایر شهرها ترتیب داده شود.

در زمینه کاربردی پیشنهاد می‌شود که به منظور بهبود فرسودگی زناشویی و غنی‌سازی روابط زوجی بر مداخلات درمانی به منظور کاهش خشونت زناشویی و اصلاح ویژگی‌های شخصیت تمرکز شود.

منابع

- امیری، س. و یعقوبی، الف. (۱۳۹۵). ارزیابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس سه گانه تاریک شخصیت. پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره (۶)، ۱-۹۷-۹۷. https://tpccp.um.ac.ir/article_32265.html
- بابائی، الف. (۱۳۹۷). پیش‌بینی تعارضات زناشویی زنان درگیر خشونت خانگی براساس طرحواره‌های جنسی، عملکرد جنسی و رضایت جنسی. نشریه روان‌پرستاری، ۶ (۵)، ۱۶-۲۴. <http://ijpn.ir/article-1-1062-fa.html>
- برهانی‌زاد، ش. و عبدی، ر. (۱۳۹۶). نقش ابعاد مثلث تاریک شخصیت در پیش‌بینی صمیمیت و نگرش به خیانت زوجین متقاضی طلاق. اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی، ۱۱، ۱۷-۲۶. https://jtbcp.riau.ac.ir/article_1150.html
- بشرویور، س.، فریور، م. و عبادی، م. (۱۴۰۰). مدل‌یابی علی طلاق عاطفی در زنان براساس صفات تاریک شخصیت: با نقش میانجی عزت نفس جنسی. فصلنامه مطالعات زن و خانواده، ۹ (۱)، ۲۹-۵۰. https://jwfs.alzahra.ac.ir/article_5763.html
- پاییز، آ. (۱۹۹۶). چه کنیم که عشق رویایی به دلزدگی نیانجامد. ترجمه شاداب، ۱۳۸۱، تهران، انتشارات ققنوس
- پناغی، ل.، دهقانی، م.، عباسی، م.، محمدی، س. و ملکی، ق. (۱۳۹۰). بررسی پایایی، روایی و ساختار عاملی مقیاس تجدید نظر شده تاکتیک‌های حل تعارض. فصلنامه خانواده‌پژوهی، ۷ (۲۵)، ۱۰۳-۱۱۷.
- پورمحسنی کلوری، ف.، ظهیری، ن.، عطادخت، الف. و مولانی، م. (۱۳۹۸). نقش ابعاد تاریک شخصیت، تمایز یافتگی و نقش‌های جنسیتی در پیش‌بینی دلزدگی زناشویی. روانشناسی خانواده، ۶ (۲)، ۴۳-۵۶. <https://lib.wrc.ir/scholar/view/1/38342>
- جمشاد، پ. و داوری، ر. (۱۴۰۱). پیش‌بینی پرخاشگری ارتباطی پنهان بر اساس ویژگی‌های شخصیت و ناگویی هیجانی زنان متأهل شهر تهران. پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی، ۱۲ (۴۸)، ۸۹-۱۰۲. doi: 10.22034/spr.2023.366981.1787
- حمیدی کیان، پ.، نیکنام، م. و جهانگیر، پ. (۱۴۰۰). پیش‌بینی پرخاشگری پنهان زناشویی و ترس از صمیمیت بر اساس خودشفقت‌ورزی با نقش میانجیگری احساس گناه در افراد متأهل. خانواده درمانی کاربردی، ۱۲ (۱)، ۶۵-۹۰. <https://www.sid.ir/paper/369737/fa>

- رفیعی سویری، م.، چهری، آ.، حسینی، س.، و امیری، ح. (۱۴۰۱). مقایسه اثربخشی زوج‌درمانی مبتنی بر پذیرش و تعهد با زوج‌درمانی شناختی-رفتاری بر تعارض زناشویی و انعطاف‌پذیری شناختی در زنان متاهل دارای دلزدگی زناشویی. *خانواده‌درمانی کاربردی*، ۳ (۲ پیاپی ۱۱)، ۳۱۷-۳۳۹. <https://ensani.ir/fa/article>
- شاکرمی، م.، جزایری، ر.، و ج. ر. (۱۴۰۱). مقایسه اثربخشی درمان حضوری و واقعیت مجازی متمرکز بر شفقت روی فرسودگی زناشویی. *فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی شناسی*، ۱۳ (۱)، ۸۳-۱۰۳. <http://noo.rs/HsxYr>
- شفیعی، ز.، و قمرانی، الف. (۱۳۹۶). نقش شخصیت تاریک و شکستگی در دلزدگی زناشویی زوجین. *فصلنامه علمی پژوهشی زن و جامعه*، ۸ (۱)، ۷۷-۹۴. https://jzvj.marvdasht.iau.ir/article_2372.html
- صابریان، م.، آتش‌نفس، الف.، و بهنام، ب. (۱۳۸۳). بررسی میزان شیوع خشونت خانگی در زنان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی - درمانی شهرستان سمنان (۱۳۸۲). *کومش*، ۶ (۲)، ۱۱۵-۱۲۲. <http://koomeshjournal.semums.ac.ir/article-1-148-fa.html>
- صفاری‌نیا، م.، ادب‌دوست، ف.، شاهنده، م.، و زارع، ح. (۱۴۰۱). پیش‌بینی دلزدگی زناشویی براساس مقایسه اجتماعی و سبک تبادل زوجین. *نشریه رویش روانشناسی*، ۱۱ (۲)، ۸۵-۹۴. <http://frooyesh.ir/article-1-3310-fa.html>
- قاضی‌زاده، ه.، زهراکار، ک.، کیامنش، ع.، و محسن‌زاده، ف. (۱۳۹۷). مدل مفهومی عوامل زمینه ساز خشونت زناشویی زنان علیه مردان از دیدگاه مردان. *نشریه روان‌پرستاری*، ۶ (۴)، ۳۵-۴۸. <https://ijpn.ir/article-1-983-fa.html>
- کوچکی امیرهنده، م.، کرلایی، الف.، و ثابت، م. (۱۳۹۶). نقش واسطه‌ای نشخوار خشم و نشخوار خودسرزنش‌گری در رابطه بین دلزدگی و خشونت زناشویی. *اندیشه و رفتار*، ۱۱ (۴۳)، ۴۷-۵۶. https://jtbcpr.riau.ac.ir/article_1043.html
- کیانی، ا.، م.، اسدی‌شیشه‌گران، س.، اسماعیلی‌قاضی‌ولویی، ف.، و زوار، م. (۱۳۹۵). پیش‌فرسودگی زناشویی بر اساس ابرازگری هیجانی و اسنادهای زناشویی در افراد متاهل مراجعه‌کننده به مراکز بهزیستی شهر اردبیل. *پژوهش‌های مشاوره*، ۱۵ (۵۹)، ۵۹-۷۵.
- میرزایی جاهد، ع.، و صابری، ه. (۱۳۹۸). پیش‌بینی دلزدگی زناشویی زنان بر مبنای نگرش جنسی آن‌ها و گرایش همسران‌شان به شخصیت تاریک. *فصلنامه علمی روان‌شناسی کاربردی*، ۱۵ (۳)، ۳۷۱-۳۸۹. https://apsy.sbu.ac.ir/article_97235.html
- نویدی، ف. (۱۳۸۴). بررسی و مقایسه رابطه دلزدگی زناشویی با عوامل جوسازمانی در کارکنان ادارات آموزش و پرورش و پرستاران بیمارستان‌های شهر تهران در سال ۱۳۸۴. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مشاوره خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- Abell, L., & Brewer, G. (2014). Machiavellianism, self-monitoring, self-promotion and relational aggression on Facebook. *Computers in Human Behavior*, 36, 258-262. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.03.076>
- Alper, S., Bayrak, F., & Yilmaz, O. (2021). Inferring political and religious attitudes from composite faces perceived to be related to the dark triad personality traits. *Personality and Individual Differences*, 182, 111070. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111070>
- Alsawalqa, R. O. (2019). Marriage burnout: When the emotions exhausted quietly quantitative research. *Iranian Journal of Psychiatric and Behavioral Sciences*, 13(2). <https://doi.org/10.5812/ijpbs.68833>
- Banarjee, S. (2020). Identifying factors of sexual violence against women and protection of their rights in Bangladesh. *Aggression and violent behavior*, 52, 101384. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2020.101384>
- Brewer, G., Hunt, D., James, G., & Abell, L. (2015). Dark triad traits, infidelity and romantic revenge. *Personality and Individual Differences Journal*, 83, 122-127. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.04.007>
- Brud, P. P., Rogoza, R., & Ciecuch, J. (2020). Personality underpinnings of dark personalities: An example of Dark Triad and deadly sins. *Personality and Individual Differences*, 163, 110085. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110085>
- Brugues, G., & Caparros, B. (2022). Dyfunctional personality, Dark Traid and violence Psychiatry, psychology and low, 29 (3), 431-455. doi.org/10.1080/13218719.2021.1917011
- Byrne, G., Ghráda, Á. N., O'Mahony, T., & Brennan, E. (2021). A systematic review of the use of acceptance and commitment therapy in supporting parents. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 94, 378-407. doi.org/10.1111/papt.12282
- Dollahite, D. C., Marks, L. D., & Wurm, G. J. (2019). Generative devotion: A theory of sacred relational care in families of faith. *Journal of Family Theory & Review*, 11(3), 429-448. doi.org/10.1111/jftr.12339
- Faircloth, A. L. (2017). *Resilience as a mediator of the relationship between negative life events and psychological well-being*. Electronic Theses & Dissertations. Georgia southern university. <https://digitalcommons.georgiasouthern.edu/etd/1373/>
- Godfrey, D. A., Bennett, V. E., Snead, A. L., & Babcock, J. (2022). Neuropsychological and Psychophysiological Correlates of Intimate Partner Violence. *Handbook of Interpersonal Violence and Abuse Across the Lifespan: A project of the National Partnership to End Interpersonal Violence Across the Lifespan (NPEIV)*, 2511-2535. https://doi.org/10.1007/978-3-319-89999-2_136
- Fox, J., & Rooney, M. C. (2015). The Dark Triad and trait self-objectification as predictors of men's use and self-presentation behaviors on social networking sites. *Personality and Individual Differences*, 76, 161-165. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.12.017>
- Hajloo, N., Rahnejat, A.M., Ahmadi, M & Pourabdol, S. (2022). The effectiveness of cognitive behavioral couple therapy on love and marital burnout in couples with marital conflict. *Journal of Research in Psychopathology*, 3(7), 25-34. <https://dx.doi.org/10.22098/jrp.2022.10284.1060>
- Harasymchuk, C., Peetz, J., Fehr, B., & Chowdhury, S. (2021). Worn out relationship? The role of expectations in judgments of relational boredom. *Personal Relationships*, 28(1), 80-98. <https://doi.org/10.1111/pere.12354>
- He, Q., Wang, Y., Xing, Y., & Yu, Y. (2018). Dark personality interpersonal rejection and marital couples: An actor-partner interdependence meditation model. *Personality and Individual Differences*, 134, 232-238. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.06.003>

The mediating role of marital violence in the relation between dark personality traits and marital burnout in married women

- Horan, S.M., Guinn, T.D., & Banghart, S. (2015). Understanding relationships among the dark triad personality profile and romantic partner's conflict communication. *Communication Quarterly Journal*, 63 (2), 156-170. <https://doi.org/10.1080/01463373.2015.1012220>
- Houben, M., Cles, L., Vansteelandt, K., Berens, A., Sleuwaegen, E., Kuppens, P. (2017). The emotion regulation function of nonsuicidal self-injury: A momentary assessment study in inpatients with borderline personality disorder features. *Journal of Abnormal Psychology*, 126(1), 89-95. <https://doi.org/10.1037/abn0000229>
- Htun, M., & Jensenius, F. R. (2022). Expressive Power of Anti-Violence Legislation: Changes in Social Norms on Violence Against Women in Mexico. *World Politics*, 74(1), 1-36. <https://doi.org/10.1017/S0043887121000186>
- Jones Traits., D. N., & Paulhus, D. L. (2014). Introducing the Short Dark Triad (SD3): A Brief Measure of Dark Personality Assessment, 21(1), 28-41. <https://doi.org/10.1177/1073191113514105>
- Karim, R., Rahman, H., Rahman, S., Habib, T. Z., & Swahnberg, K. (2021). Gender differences in marital violence: A cross-ethnic study among Bengali, Garo, and Santal communities in rural Bangladesh. *PloS one*, 16(5), e0251574. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0251574>
- Kavak, F., Aktürk, Ü., Özdemir, A., & Gültekin, A. (2018). The relationship between domestic violence against women and suicide risk. *Archives of psychiatric nursing*, 32(4), 574-579. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2018.03.016>
- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Koehn A. M., Okan, C., & Jonason K, P. (2019). A primer on the Dark Triad traits. *Australian Journal of Psychology*, 71, 1, 7-15. <https://doi.org/10.1111/ajpy.12198>
- Leite, F. M. C., Luis, M. A., Amorim, M. H. C., Maciel, E. L. N., & Gigante, D. P. (2019). Violence against women and its association with the intimate partner's profile: a study with primary care users. *Revista Brasileira de Epidemiologia*, 22. <https://doi.org/10.1590/1980-549720190056>
- MacLaren, V. V., & Best, L. A. (2013). Disagreeable narcissism mediates an effect of BAS on addictive behaviors. *Journal of Personality and Individual Difference*, 55(2), 101-105. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2013.02.004>
- Mojahed, A., Alaidarous, N., Shabta, H., Hegewald, J., & Garthus-Niegel, S. (2022). Intimate partner violence against women in the Arab countries: a systematic review of risk factors. *Trauma, Violence, & Abuse*, 23(2), 390-407. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1524838020953099>
- Navas, M. P., Maneiro, L., Cutrín, O., Gómez-Fraguela, J. A., & Sobral, J. (2022). Sexism, moral disengagement, and dark triad traits on perpetrators of sexual violence against women and community men. *Sexual Abuse*, 34(7), 857-884. doi.org/10.1177/10790632211051689
- Nurhayati, S. R., Faturochman, F., & Helmi, A. F. (2019). Marital quality: A conceptual review. *Buletin Psikologi*, 27, 109-124. <https://doi.org/10.22146/buletinpsikologi.37691>
- Pan, W., Zhang, Q., Teo, T. S. & Lim, V. K. (2019). The dark triad and knowledge hiding. *International Journal of Information Management*, 42, 36-48. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0268401218303037>
- Pines, A. (2013). *Couple burnout: Causes and cures*. Routledge.
- Pines, A. M., & Nunes, R. (2003). The relationship between career and couple burnout: Implications for career and couple counseling. *Journal of employment counseling*, 40(2), 50-64. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.2003.tb00856.x>
- Dacey, L. (2019). *Work-family conflict, job burnout, and couple burnout in high-stress occupations* (Doctoral dissertation, Walden University).
- Rottweiler, B., Clemmow, C., & Gill, P. (2021). Misogyny, violent extremism and interpersonal violence: Examining the mediating and contingent effects of revenge motivation, hypermasculinity, collective narcissism and group threats.
- Sardinha, L., Maheu-Giroux, M., Stöckl, H., Meyer, S. R., & García-Moreno, C. (2022). Global, regional, and national prevalence estimates of physical or sexual, or both, intimate partner violence against women in 2018. *The Lancet*, 399(10327), 803-813. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35182472/>
- Sina, F., Najarpourian, S., & Abdolvahab Samavi, A. (2018). The Prediction of marital satisfaction through attachment styles and love story. *Iran J.Psychiatry Behav Sci*, 12 (4), 1-9. <https://doi.org/10.5812/ijpbs.62774>
- Smith, T. W., Baron, C. E., Caska-Wallace, C. M., Knobloch-Fedders, L. M., Renshaw, K. D., & Uchino, B. N. (2021). PTSD in veterans, couple behavior, and cardiovascular response during marital conflict. *Emotion*, 21(3), 478. doi.org/10.1037/emo0000727
- Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S. U. E., & Sugarman, D. B. (1996). The revised conflict tactics scales (CTS2) development and preliminary psychometric data. *Journal of family issues*, 17(3), 283-316. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/019251396017003001>
- Taggart, T. C., Bannon, S. M., & Hammett, J. F. (2019). Personality traits moderate the association between conflict resolution and subsequent relationship satisfaction in dating couples. *Personality and Individual Differences*, 139, 281-289. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.11.036>
- Uysal A. (2016). *Predicting relationship satisfaction: dark triad personality traits, love attitudes and attachment dimensions*. Master of Arts in clinical psychology, T.C. Dogus University, Institute of Social Sciences, Istanbul.
- World Health Organization. (2002). *World Report on Violence and Health*. Geneva: World Health Organization. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42495/9241545615_eng.pdf
- Yue, Y., Wu, D., Wang, J. M., & Wang, Y. C. (2020). Dark personality, marital quality, and marital instability of Chinese couples: An actor-partner interdependence mediation model. *Personality and Individual Differences*, 154, 109689. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109689>
- Zhang, H., Wong, W. C., Ip, P., Fan, S., & Yip, P. S. (2015). Intimate Partner Violence Among Hong Kong Young Adults: Prevalence, Risk Factors, and Associated Health Problems. *Journal of interpersonal violence*, 30(13), 2258-77. <https://doi.org/10.1177/0886260514552442>